

متن پرسش

سلام: جناب استاد ملکيان مطلبی دارند که موجب تامل بنده شده است چون ایشان فرد بسیار متتبعی هستند و نمی توان به آسانی از صحبت هایشان گذر کرد آن سخن اینست و لینکش در انتها می آورم «به نظرم می آید که اگر منصفانه به شخصی مثل مولانا نگاه کنیم باید بگوییم ایشان یکی از صاحب نظران و متخصصان طب روحانی و معنوی است. در واقع، امثال مولانا، شمس تبریزی و شخصیت هایی- به گمان من- بزرگ تر از اینها مثل بودا و لاوتزه طب روحانی را بر بشر عرضه کردند.» درین کلام، استاد قائل به برتری بودا و لاوتزه بر مولوی هستند همچنین جناب شایگان علی مانقل در کتابی که در مورد کربن نوشته اند فرمودند «ما در طی این بررسی ها، ترجمه های انجیل ها، روایت فارسی اوپانیشادها، برگردان داراشکوه، سوتراهای بوداییان و تائوته کینگ لائوتسه را پیایی خواندیم. کتاب اخیر را من و سید حسین نصر با شتاب به فارسی برگرداندیم و همراه علامه خواندیم. وی متون نامبرده را با تیزهوشی یک پیر روحانی تفسیر می کرد و همان قدر از اندیشه هندوان احساس آرامش می کرد که از برخورد با عالم معنوی بوداییان و چینیان. او در این اندیشه ها، هرگز چیزی نیافت که آن را از بنیاد با عرفان اسلامی که خود با آن آشنا و مأنوس بود در تضاد ببیند. او در همه اینها دقایق بزرگ روح را می دید و چون کار مطالعه اندیشه سرگیجه آور و سرشار از تناقض های شگفت انگیز لائوتسه به پایان رسید، به ما گفت که از بین همه متونی که تا آن زمان با هم خوانده بودیم کتاب لائوتسه عمیق ترین و ناب ترین همه بوده است.» حال با توجه به آن مطلب جناب ملکيان و این مطلب جناب علامه می توان عرفان را در هند عمیق تر یافت؟ لینک استاد ملکيان

<https://3danet.ir/%D9%85%D9%87%D8%B1-%D9%85%D9%88%D9%84%D8%A7%D8%A6%D8%A7>

لینک استاد شایگان

<https://iranianstudies.org/fa/1391/08/24/%D8%B9%D9%84%D8%A7%D9%85%D9%87-%D8%BA%D8%A8%D8%A7%D8%BA%D8%A8%D8%A7%DB%8C%DB%8C-%D9%88-%D9%86%D8%B3%D8%A8%D8%AA-%D9%88%DB%8C-%D8%A8%D8%A7-%D8%B2%D9%85%D8%A7%D9%86%D9%87>

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: در این که شخصی مثل لائوتسه به افقی بس بلند اشاره دارد، بحثی نیست ولی چگونه می توان با جناب مولوی به خصوص مولوی دیوان شمس مقایسه کرد از آن جهت که

هرکدام از این دو اقیانوس بیکرانه‌ای هستند بس بی‌انتها. و مولوی در خردِ قومی ایرانی- اسلامی از جنس «ما» می‌باشد حتی اگر بخواهیم لائوتسه بخوانیم با مولوی می‌توان لائوتسه خواند. مشکل آقای ملکیان به گفته‌ی استاد اسدالله رحمان‌زاده آن است که در فضای نیهیلیسمی خود سرگردانند و لذا مطمئن باشید نه مولوی را می‌فهمند و نه لائوتسه را. موفق باشید